

Lời phát biểu của các đại biểu: Phùng Văn Tửu, Nguyễn Tài, Bạch Hưng
Đào, Võ Thị Hồng Phiếu, Phạm Văn Trị, Phùng Văn Tửu, Nguyễn Việt
Dũng, Phạm Hưng về điều 70 của dự thảo Hiến pháp và Quốc hội biểu
quyết tán thành 400/415 tại phiên họp ngày 8.4.1992

Điều 70: Không ai bị coi là có tội và phải chịu hình phạt khi chưa có bản án kết
tội của Tòa án đã có hiệu lực pháp luật.

Người bị bắt, bị giam giữ, bị truy tố, xét xử trái pháp luật có quyền được bồi
thường thiệt hại về vật chất và phục hồi danh dự.

Người làm trái pháp luật trong việc bắt giam giữ truy tố, xét xử gây thiệt hại cho
người khác phải bị xử lý nghiêm minh.

Thế so với dự thảo 4 thì chỉ có sửa một tý. Trước thì nói là người làm trái thì bị
xử lý theo pháp luật. Thì như thế là viết nó nó còn mềm. Bây giờ nói rõ là người làm
trái pháp luật trong việc bắt giam giữ, truy tố, xét xử gây ra thiệt hại cho người khác,
phải bị xử lý nghiêm minh. Có thêm chữ "nghiêm minh" nữa. Xin hết ạ.

Xin đại biểu cho ý kiến.

Mời đồng chí Nguyễn Tài.

Xin đề nghị sửa một vài chữ, bởi vì là có rất nhiều đại biểu lần trước có ý kiến.
Chỗ không ai bị coi là có tội, nó không rõ. Bởi vì là như thế là mâu thuẫn ngay với
Điều 69, ở trên này á "tội quả tang" thì như thế là mọi người đều có thể xác nhận đây là
tội quả tang là người ta mới bắt và nó mâu thuẫn là ngay cái bản Điều 70 này. Tức là
tội là hành vi có trước, bản án kết tội là hành vi sau mà lấy hành vi sau để quyết định
hành vi trước. Như thế là nó không hợp lý. Vì thế lại lập luận rằng đây là Luật Tố tụng
Hình sự đã viết như vậy. Tôi thấy Luật Tố tụng Hình sự mà nếu sai thì cũng phải sửa
lại và Hiến pháp không bị lệ thuộc, bắt buộc theo Luật Tố tụng, mà Luật Tố tụng phải
sửa theo Hiến pháp. Nếu Hiến pháp sửa lại cho chỉnh. Tôi đề nghị viết lại là không ai
bị kết tội và phải chịu hình phạt khi chưa có bản án của Tòa án đã có hiệu lực pháp
luật. Đổi cái chữ "coi là có tội" thành chữ "kết tội" và xóa hai chữ "kết tội" sau chữ
'bản án'

Có đồng chí nào có ý kiến khác nữa?

Đồng chí Bạch Hưng Đào.

Về cái điều này thì trước đây, các đại biểu cũng đã phát biểu. Tôi đồng ý như ý kiến của đồng chí Nguyễn Tài, nhưng mà chúng tôi thấy viết như trong dự thảo là không ai được coi là có tội phải chịu hình phạt khi chưa có bản án kết tội của Tòa án, đã có hiệu lực pháp luật, thì nó mâu thuẫn với cái điều trên. Vì có người có tội gặp quả tang nhưng mà chưa xét xử chưa kết. Cho nên chúng tôi, theo tôi đây có thể cân nhắc có thể viết như thế này được không: Người bị bắt, bị giam giữ, bị truy tố chỉ được xem là có tội và chịu hình phạt khi có bản án kết tội của Tòa án đã có hiệu lực pháp luật và tiếp đó là người bị bắt, bị giam giữ v.v... Thì nó rõ hơn và có lẽ có thể chuẩn xác hơn. Xin hết.

Đồng chí Võ Thị Hồng Phiếu.

Tôi xin tham gia vào cái điều này là; người bị bắt, bị giam giữ, bị truy tố xét xử trái pháp luật có quyền được bồi thường thiệt hại về vật chất và phục hồi danh dự. Thì cái chỗ này là không biết ai được bồi, ai bị bồi thường, được bồi thường vì người bị bắt trái pháp luật thì được bồi thường. Nhưng mà Nhà nước bồi thường hay ai bồi thường thì tôi thấy là không nhưng mà dưới này là cũng không nói rõ là người làm trái pháp luật trong việc bắt giam giữ, truy tố xét xử gây thiệt hại cho người khác phải bị xử lý nghiêm minh, thì những cái cơ quan làm trái này rồi thì phải bồi thường hay là Nhà nước bồi thường thì tôi xin tham gia như thế.

Đồng chí Phạm Văn Chi.

Tôi cơ bản là đồng ý hết tất cả các Điều luật này, chỉ riêng cái khoản cuối cùng là người làm trái pháp luật trong việc bắt giam, giữ, truy tố, xét xử gây thiệt hại cho người khác phải bị xử lý nghiêm minh, thì tôi chưa thống nhất mà phải bị nghiêm trị. Bởi vì phạm pháp tư pháp hiện nay là xảy ra rất nhiều và gây rất nhiều thiệt hại cho những người dân bị oan ức.

Bây giờ xin mời anh Tửu.

Nói về mấy ý kiến các đại biểu nêu lên thì tôi xin có ý kiến như thế này.

Trước hết, nói về cái chỗ mà bị xử lý nghiêm minh hay là bị nghiêm trị đó, thì chúng tôi vẫn xin là giữ cái chữ là "xử lý nghiêm minh" vì rằng là cái chỗ làm trái mà gây thiệt hại thì nó có nhiều mức độ lắm. Nó có nhiều mức độ lắm, mà có khi xử lý có

khi là kỷ luật, có khi là cảnh cáo, hay có khi là gì thế thôi. Cũng có khi là phải truy tố. Thế dùng chữ "nghiêm trị" là ta dùng cho những trường hợp nào cho nó đích đáng. Đây chúng tôi xin đề nghị giữ chữ "xử lý nghiêm minh" là nó đã rõ rồi. Thế bây giờ thì chỉ còn một cái điểm mà đúng ra là chúng tôi đúng có lúng túng đây. Tức là cái câu là "không ai bị coi là có tội" đó, thì trong Luật Tố tụng Hình sự hiện nay thì viết như thế này, vừa rồi tôi có trao đổi với các đồng chí ở bên ngành Tòa án thì cũng thấy là xin nên giữ như thế này. Nhưng mà giữ như thế này đó thì là cũng nhiều đại biểu vẫn coi là nó không rõ. Thì cái người bây giờ người ta phạm tội quả tang là bắt rồi thì công an giam giữ rồi mà cứ bảo là không bị coi là có tội thì thành ra nó hơi khó hiểu. Nhưng mà đây là một cái nguyên tắc rất lớn trong trong cái xét xử của chúng ta. Vì có những trường hợp thực ra đó, người ta thú tội, nhận tội hẳn hoi rồi nhưng mà cuối cùng lại là oan. Cái này nó nói lên để sau này các cơ quan pháp luật phải hết sức thận trọng khi mà chưa có bản án thì vẫn phải luôn luôn phải xem rằng là cái này phải tỉnh táo, phải xem mặt này mặt khác. Xem cả mặt kết tội cả mặt gỡ tội, chứ cứ định ninh người ta là có tội thì cái đó là không không nên, cho nên đây nó là cái nguyên tắc, đây là của quốc tế rồi. Đấy từ hàng ngàn năm nay là đã theo cái cái đức kết lại thành nguyên tắc lớn như thế này, là chúng ta đã đưa vào Luật Hình sự rồi, nhưng có viết như thế nào để cho nó nó thoát nghĩa thôi. Thế thì dự kiến của ban biên tập á thì định viết là cứ như cũ, tức là không ai bị coi là có tội, nhưng bây giờ có đại biểu thì thì muốn đề nghị sửa là không ai bị kết tội và phải chịu hình phạt khi chưa có bản án của Tòa án đã có hiệu lực pháp luật. Riêng tôi thấy thì cái này cũng có thể chấp nhận được, còn cái đó là tùy Quốc hội. Thế còn đây thì có các đồng chí ở bên ngành pháp luật nữa thì để các đồng chí phát biểu ý kiến thêm.

Anh anh anh Tुरू thấy cân nhắc là cái chữ "có tội" nó được thay vào chữ "tội phạm" có được không? Không ai bị coi là tội phạm.

Vâng! Tội phạm là là tội phạm là cái hành vi mà mà bị nguy hiểm đến xã hội mà bị pháp luật trừng trị thì gọi là tội phạm.

Thì cái ý kiến của anh Tài nên là không ai bị

Kết tội, vâng! Thế hôm nọ thì chúng tôi có trao đổi, xin lỗi đồng chí Chủ tịch.

Hôm nọ thì chúng tôi có trao đổi với đồng chí Chánh án thì định viết là "không ai bị" vì bây giờ ta có mới bị bắt vào là người bị bị can. Đưa ra tòa thì là người bị cáo, nếu mà kết tội rồi thì là người bị kết án. Thế định viết là không ai bị kết án và phải chịu hình phạt, thì lại thấy nó lủng củng. Hôm nay thì đồng chí Tài nêu cái ý là không ai bị kết tội và phải chịu hình phạt.

Cái ý kiến anh vẫn giữ như cũ hay là chấp nhận ý kiến anh Tài.

Riêng tôi thì thấy là chấp nhận ý kiến của anh Tài cũng được.

Mời mời anh Việt Dũng.

Tôi thấy là ý đồng chí Tài thì cái đoạn trên thì được, tức là "không ai bị kết tội nhưng mà cái đoạn sau nếu không có bản án của Tòa án. Cái bản án của Tòa án thì nó có thể có cái hai cái cái cái cái khả năng, có cái bản án là người ta lại cho cái anh này là không có tội. Và có cái bản án, cho nên cái dưới thì phải bản án kết tội cơ, chứ nếu bản án người ta cho anh là trắng án, không có tội thì anh lại nói là bản án này nó lại không có nghĩa. Đấy tôi đề nghị như vậy.

Anh nào, mời anh Phạm Hưng.

Tôi thì tôi, kính thưa Quốc hội, tôi xin có ý kiến như thế này.

Cái cái điều mà nói là không ai bị coi là có tội khi chưa có bản án á thì đây là theo một cái nguyên tắc chung của pháp luật pháp tiến bộ trên thế giới hiện nay, người ta dùng cái khái niệm gọi là suy đoán vô tội. Tức là khi người mà mới bị bắt, dù cái trường hợp bắt bố quả tang. Nhưng mà khi chưa chưa ra Tòa án, chưa có kết tội, bằng bản án pháp luật thì về nguyên tắc vẫn phải coi người đó chưa phải là người đã bị coi là có tội. Đấy thì đây là một cái cái cái nguyên tắc pháp lý như vậy, cho nên là tôi đề nghị, theo ý tôi đó thì tôi đề nghị thì là vẫn ghi như trong dự thảo. Bởi vì là bị coi là có tội, tức là mình khẳng định là cái người đó đã có cái tội A hoặc là B này. Đấy, cho nên là khẳng định cái người đó có tội, mà cái tội ấy phải được cái bản án đã có hiệu lực pháp luật kết tội. Thì tôi nghĩ là nếu mà như như anh Tài đó, nói là không ai bị kết tội mà chưa có bản án của Tòa án có hiệu lực pháp luật thì tôi sợ rằng là bản án như anh Tुरू nói đó thì có khi là bản án người ta tuyên bố không có tội, hoặc là cái bản án người ta mà bản án phải là kết tội cơ, thế trả lẽ lại dùng lại cái bản án kết tội. Cho nên tôi đề nghị là nên vẫn giữ như là "không ai bị coi là có tội" Thì đây là ta nói theo cái

phong tập tục quốc tế mà ta vừa dùng cái từ trong trong chuyên môn, trong ngành Tòa án đó, trong ngành luật pháp người ta gọi là trên nguyên tắc suy đoán vô tội. Thì tôi đề nghị là ta viết theo như thế này nó chính xác hơn và phù hợp với luật pháp quốc tế hơn.

Tôi xin đề nghị Quốc hội là theo hiểu là nội dung là thống nhất, chỉ cách thể hiện như thế nào thôi thì cũng các đồng chí đã bàn nhiều rồi, thì xin là cho giữ như là cái dự thảo. Thì xin cho biểu quyết là đại biểu nào tán thành cái Điều 70 theo như dự thảo, xin biểu quyết. (Chuông)

Như vậy là 400 đại biểu tán thành, xin cho sang điều khác.